

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри
 Марина ДЄЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Менеджмент»
Гарант ОП
 Віталій ЛУЦЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність
освітня програма
факультет
розробники:

073 «Менеджмент»
«Менеджмент»
аграрного менеджменту
доцент, к.е.н., доцент Орехівський В.Г.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Соціальний менеджмент

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	Менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект(робота)	–	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	24 год.	–
Практичні, семінарські заняття	24 год.	–
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	102 год.	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання студентам фундаментальних і системних знань про соціальний менеджмент як складний суспільний феномен і ключовий чинник упорядкування сучасного соціального життя.

Тематичне наповнення дисципліни включає теоретичні та методологічні основи соціального менеджменту, зокрема, з'ясування способів і засобів соціологічного аналізу різноманітних управлінських явищ і процесів, які розгортаються на різних рівнях соціальної організації суспільного життя. Творчі завдання, індивідуальна та групова робота формує навички навчання в парадигмі сучасної освіти.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань:

✓ отримання ґрунтовних знань про об'єктивні закономірності функціонування системи соціального менеджменту, а також навичок їх практичного використання;

✓ набуття фахових умінь застосовувати методологічний інструментарій теорії соціального менеджменту для аналізу організаційно-управлінських явищ і процесів у соціальних організаціях;

✓ опанування змісту основних термінів, понять та категорій соціального менеджменту;

✓ розуміння об'єктивного характеру законів і закономірностей соціального менеджменту, об'єктивної зумовленості його принципів та функцій;

✓ оволодіння сукупністю методів, форм та механізмів управління соціальними процесами і явищами на мікро і макрорівні сучасного суспільства;

✓ розширення професійного кругозору про можливості, характер і способи вимірювання ефективності соціального менеджменту на різних рівнях організації соціального буття суспільства.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни
для повного терміну денної форми навчання та скороченого терміну денної
форми навчання

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 1.
ВСТУП ДО ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Науковий статус і предмет соціального менеджменту

Соціальна природа управління. Зміст та специфіка соціального управління. Підходи до визначення предмету соціології управління Є. М. Бабосова, Ж. Т. Тощенко, В. В. Щербини, М. В. Удальцової, Т. П. Галкіної, А. І. Кравченка та інших дослідників. Об'єкт і предмет соціології управління. Основні задачі та функції соціології управління. Співвідношення соціального менеджменту і соціології управління. Інтегративний характер соціології управління по відношенню до інших галузевих соціологій. Актуальні проблеми сучасної соціології управління.

Тема 2. Історичні етапи розвитку соціального менеджменту

Передумови виникнення соціології управління. Періодизація основних етапів розвитку управління як науки. Особливості донаукового етапу розвитку соціології управління. Класичний етап розвитку соціології управління. Вплив наукових здобутків О. Конта, Е. Дюркгейма, М. Вебера, К. Маркса на становлення і розвиток соціології управління. Основні характеристики сучасного етапу розвитку соціології управління: концепції, представники. Класична школа управління: Ф. Тейлор, А. Файоль. Концепція людських відносин: Е. Мейо, А. Маслоу, Ф. Герцберг, Д. Макгрегор. Сутність емпіричної школи управління, її представники: Л. Ньюмен, Е. Дейл, С. Девіс, П. Друкер, Г. Кунц, Р. Фелк, Г. Лівітт та ін. Системний та ситуативний підходи до управління. Внесок у розвиток управлінської думки представників структурно-функціонального аналізу Т. Парсонса і Р. Мертона. Розвиток вітчизняної соціології управління: персоналії, основні ідеї. Радянський етап розвитку соціології управління. Проблематика досліджень соціології управління в сучасному українському суспільстві.

Тема 3. Наукові парадигми і концепції соціального менеджменту

Суб'єкт та об'єкт соціального управління, цілі управління. Вимоги конкретності, реальності, контрольованості, яким повинні відповідати цілі. Сутність і роль цілепокладання в процесі управління. Управлінські відносини як предмет аналізу соціології управління. Принципи соціального управління як правила, основні положення й норми поведінки, якими керуються органи управління в соціальних умовах, що склалися в суспільстві. Закони управління, що

виражають важливі внутрішні стійкі риси, особливості процесу управління: закон необхідної розмаїтості, закон спеціалізації управління, закон інтеграції управління, закон пріоритетності соціальних цілей, закон зростаючої суб'єктивності й інтелектуальності в управлінні. Методи соціального управління: соціальні (методи соціального нормування, соціального регулювання, морального стимулювання); соціальнопсихологічні, економічні, організаційно-адміністративні, наукові методи управління (моделювання соціальних процесів, прогнозування). Самоврядування як метод управління. Функції соціального управління.

Тема 4. Суспільна природа соціального менеджменту

Визначення соціального інституту як соціального феномену. Універсальні та специфічні функції соціальних інститутів. Критерії класифікації та різновиди соціальних інститутів. Держава як головний інститут управління. Основні функції сучасної держави. Специфіка діяльності інститутів державного та муніципального управління. Сфера діяльності інститутів менеджменту. Інститути управління соціальним захистом населення як специфічні інститути соціального управління.

Тема 5. Система соціального менеджменту

Регулювання зайнятості населення. Державне регулювання зайнятості населення. Принципи державне регулювання зайнятості населення. Механізм регулювання зайнятості населення. Класифікація заходів регулювання зайнятості населення: за масштабами впливу (загальні, селективні); за способом впливу (прямі, непрямі); за типом впливу (активні, пасивні); за змістом (економічні, адміністративні, ідеологічні); за об'єктом впливу (заходи спрямовані на кількісні параметри робочої сили, заходи спрямовані на якісні характеристики робочої сили, заходи спрямовані на організаційний аспект ринку робочої сили). Програми регулювання зайнятості (активні, пасивні). Державне регулювання доходів населення. Доходи населення і показники соціальної забезпеченості. Доходи населення. Показники соціальної забезпеченості: рівень життя; «споживчий кошик» (мінімальний «споживчий кошик», раціональний рівень споживання); «якість життя». Механізм державного регулювання доходів населення. Принципи політики регулювання доходів населення. Державний механізм регулювання доходів: регулювання оплати праці та інших первинних доходів населення і підприємств; регулювання доходів через податкову систему; перерозподіл через державний бюджет; регулювання кінцевого споживання товарів і послуг. Соціальні проблеми міграції і напрямки їх вирішення. Міжнародна міграція робочої сили як соціальне явище. Міжнародна міграція робочої сили. Класифікація міжнародної міграції робочої сили. Категорії мігрантів. Причини міграції робочої сили. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили. Соціально-

економічні наслідки міграції робочої сили для країн експортерів (позитивні; негативні). Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн імпортерів (позитивні; негативні). Регулювання міжнародних міграційних процесів. Цілі державного регулювання міграційних процесів. Рівні державного регулювання міграційних процесів (національний; міждержавний; міжнародний). Методи регулювання міжнародної міграції робочої сили: вимоги до професійної кваліфікації; обмеження особистого характеру; кількісне квотування; економічне регулювання; тимчасові обмеження; географічні пріоритети; заборони.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 6. Закономірності та принципи соціального менеджменту

Закони соціального менеджменту. Особливості законів соціального менеджменту. Механізмом дії законів соціального менеджменту. Механізм використання законів соціального менеджменту. Закон єдності системи соціального управління. Закон пропорційності керованої та керуючої підсистем соціальної системи. Закон оптимального співвідношення централізації та децентралізації управління. Закон участі населення в соціальному управлінні, у підвищенні його ефективності та відповідальності. Принципи соціального менеджменту. Принцип соціальної орієнтації. Принцип науковості. Принцип системності. Принцип ефективності. Принцип взаємозалежності. Принцип конкуренції. Принцип мотивації (стимулювання). Принцип демократизму.

Тема 7. Структура і функції соціального менеджменту

Передумови формування соціального менеджменту. Глобальні передумови формування соціального менеджменту. Предмет і методи соціального менеджменту. Соціальні відносини. Трактуювання поняття «соціальний менеджмент». Об'єкт соціального менеджменту. Предмет соціального менеджменту. Соціальні процеси. Соціальна сфера. Методи соціального менеджменту як наукової дисципліни. Загальнонаукові методи соціального менеджменту: наукова абстракція, аналіз, синтез, індукція, дедукція, історичний метод, логічний метод. Специфічні методи соціального менеджменту: соціально-економічне моделювання, соціально-економічний експеримент, соціологічні

дослідження, статистика, прогнозування. Функції соціального менеджменту: пізнавальна, прикладна, інформаційна, прогностична і технічна, регулятивна

Тема 8. Інформаційне забезпечення соціального менеджменту

Роль інформації в управлінні соціальними процесами. Поняття «соціальна інформація», «управлінська інформація», «соціальноуправлінська інформація». Інформаційне забезпечення управлінської діяльності. Функції соціально-управлінської інформації. Класифікація соціально-управлінської інформації. Вимоги до якості соціальної управлінської інформації.

Тема 9. Управлінські рішення соціального менеджменту

Сутність управлінського рішення. Внутрішні та зовнішні обмеження, які необхідно враховувати при підготовці рішення. Особливості прийняття індивідуального та колегіального управлінського рішення. Переваги і недоліки групового та індивідуального ухвалення рішення. Фактори, які впливають на процес прийняття рішення (інформаційні, мотиваційні, характерологічні, технологічні). Принципи прийняття ефективних рішень. Здійснення соціального контролю й оцінка ефективності управління як завершальні стадії управлінського циклу. Способи здійснення соціального контролю. Функції та різновиди соціального контролю. Критерії оцінки ефективності управління.

Тема 10. Технології соціального менеджменту

Характеристики організації як соціального феномену. Неформальні та формальні типи організацій. Види організацій (трудова, виробнича, соціальна). Ієрархічний та координаційний принцип управління. Форми управління в організації (пірамідальна організаційна структура управління, лінійна організаційна структура управління, матрична організаційна структура управління, організація конгломератного типу). Умови ефективного функціонування організації. Сутність вимог організації до індивідів, які входять до її складу, та вимог індивіда до організації. Визначення соціальної організації, її елементи.

Тема 11. Критерії ефективності соціального менеджменту

Критерії ефективності соціального менеджменту. Рівень життя. Компоненти рівня життя: здоров'я; споживання продуктів харчування; освіта; зайнятість і умови праці; житлові умови; соціальне забезпечення; одяг; відпочинок і вільний час; права людини. Основні показники рівня життя: абсолютні (об'ємні); середні. Якість життя. Параметри якості життя: фізичні; психологічні; ступінь незалежності; життя в суспільстві; навколишнє середовище; духовність і особисті переконання. Індекс людського розвитку. Компоненти ІЛР: довголіття; освіта;

рівень життя. Показник ІЛР. Індикатори ІЛР. Індекс сталого розвитку. Базовий набір індикаторів сталого розвитку. Теми і підтеми ІСР. Система індикаторів сталого розвитку ЄС. Соціальна диференціація і її вимірювання. Диференціація доходів. Основні причини нерівності доходів. Показники диференціації доходів: крива Лоренца; коефіцієнт (індекс) Джіні; децильний коефіцієнт.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль № 1. Вступ до теорії соціального менеджменту														
Тема 1. Науковий статус і предмет соціального менеджменту.	1	14	2	2				10						
Тема 2. Історичні етапи розвитку соціального менеджменту	2	14	2	2				10						
Тема 3. Наукові парадигми і концепції соціального менеджменту	3	14	2	2				10						
Тема 4. Суспільна природа соціального менеджменту	4	14	2	2				10						
Тема 5. Система соціального менеджменту	5	19	2	2				15						
Разом за змістовим модулем 1		75	10	10				55						
Змістовий модуль № 2. Методологічні та організаційно-технологічні засади соціального менеджменту														
Тема 6. Закономірності та принципи соціального менеджменту	6	12	2	2				8						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 7. Структура і функції соціального менеджменту	7	12	2	2			8						
Тема 8. Інформаційне забезпечення соціального менеджменту	8	12	2	2			8						
Тема 9. Управлінські рішення соціального менеджменту	9	12	2	2			8						
Тема 10. Технології соціального менеджменту	10	12	2	2			8						
Тема 11. Критерії ефективності соціального менеджменту	11-12	15	4	4			7						
Разом за змістовим модулем 2	75		14	14			47						
Курсова робота			-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	150		24	24			102						

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науковий статус і предмет соціального менеджменту.	2
2	Історичні етапи розвитку соціального менеджменту	2
3	Наукові парадигми і концепції соціального менеджменту	2
4	Суспільна природа соціального менеджменту	2
5	Система соціального менеджменту.	2
6	Закономірності та принципи соціального менеджменту	4
7	Структура і функції соціального менеджменту	2

8	Інформаційне забезпечення соціального менеджменту	2
9	Управлінські рішення соціального менеджменту	2
10	Технології соціального менеджменту	2
11	Критерії ефективності соціального менеджменту	2
	Разом	24

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науковий статус і предмет соціального менеджменту.	10
2	Історичні етапи розвитку соціального менеджменту	10
3	Наукові парадигми і концепції соціального менеджменту	10
4	Суспільна природа соціального менеджменту	15
5	Система соціального менеджменту.	8
6	Закономірності та принципи соціального менеджменту	8
7	Структура і функції соціального менеджменту	8
8	Інформаційне забезпечення соціального менеджменту	8
9	Управлінські рішення соціального менеджменту	8
10	Технології соціального менеджменту	8
11	Критерії ефективності соціального менеджменту	7
	Разом	102

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

- 1) Дати визначення поняття стійкого (сталого) розвитку суспільства.
- 2) Охарактеризуйте передумови формування соціального менеджменту.
- 3) Розкрийте взаємозв'язок соціального управління і соціального менеджменту.
- 4) Визначення предмету соціального менеджменту як навчальної дисципліни
- 5) Які загальнонаукові методи використовуються соціальним менеджментом при дослідженні соціальних процесів і явищ у суспільстві?

6) Які спеціальні методи використовуються соціальним менеджментом при дослідженні соціальних процесів і явищ у суспільстві?

7) У чому сутність пізнавальної, прикладної, пояснювальної та інформаційної функцій соціального менеджменту?

8) Об'єкт управління соціального менеджменту:

А. Соціальні зв'язки

Б. Соціальне підприємство

В. Мотивація персоналу

Г. Все перераховане вище

9) Поєднати категорії соціального менеджменту:

А	Етика	1	Відповідальність за збереження довкілля та потреб громади
Б	Соціальне підприємство	2	Отримання прибутку для забезпечення добробуту працівників та власників компанії
В	Соціальна відповідальність підприємства	3	Критерії ведення бізнесу згідно загальноприйнятих норм та моралі

10) Навести класифікацію соціальних інвестицій

11) Поняття децентралізації ресурсів як елементу соціального менеджменту

12) Розкрити зміст поняття "закони соціального менеджменту".

13) Охарактеризуйте основні типи соціальних систем.5.

14) В чому полягає сутність основних законів соціального менеджменту?

15) Які складові елементи утворюють управлінські відносини?

16) Яку роль відіграють принципи соціального менеджменту в управлінні соціальними відносинами?

17) Дайте змістовну характеристику принципів соціального менеджменту

18) Навести цілі та завдання медичної реформи в Україні

19) Соціальні гарантії це:

А. Мінімальна заробітна плата

Б. Гарантування населенню забезпечення мінімального рівня життя в залежності від можливостей економіки В. Виплата допомоги по безробіттю

Г. Інвестування держави в соціальні сфери

20) Монетизація субсидій в Україні має основну мету:

А. Заміщення субсидій грошовим еквівалентом

Б. Скорочення (економія) витрат населення на комунальні послуги

В. Отримання кредиту МВФ

Г. Економія державного бюджету

- 21) На яких принципах базуються економічні методи в соціальному менеджменті?
- 22) Які способи впливу на керований об'єкт передбачаються соціальними методами?
- 23) Розкрийте зміст соціально-психологічних засобів управлінського впливу, використовуваних в соціальному менеджменті?
- 24) В якому вигляді існують організаційно-адміністративні методи в соціальному менеджменті?
- 25) Розкрийте основні риси самоуправління як одного з методів соціального менеджменту
- 26) Що таке механізми соціального менеджменту?
- 27) Які наукові методи використовуються соціальним менеджментом для досягнення цілей організації?
- 28) Розкрийте зміст функцій соціального менеджменту.
- 29) Що являє собою структура соціального менеджменту?
- 30) На яких засадах утворюються формальні організації?
- 31) Як виникає неформальна організаційна структура?
- 32) Яким чином формуються організаційні відносини?
- 33) Охарактеризуйте структуру соціальних ресурсів суспільства.
- 34) Порівняйте основні риси соціальних ресурсів з іншими видами ресурсів суспільства?
- 35) Чим викликане зростання ролі соціальних ресурсів у сучасних умовах?
- 36) Охарактеризуйте сутність основних концепцій мотивації і стимулювання працівників.
- 37) Визначте шляхи впровадження дієвої системи мотивації в Україні
- 38) Розкрийте роль соціальної інформації в управлінні суспільством?
- 39) Як досягається оптимізація інформаційних потоків у системі соціального менеджменту?
- 40) Розкрийте роль соціального моніторингу в інформаційному забезпеченні соціального менеджменту
- 41) Зробіть аналіз маркетингового середовища організацій соціальної сфери
- 42) Охарактеризуйте джерела фінансових ресурсів організацій соціальної сфери

- 43) Що таке соціальна інженерія?
- 44) В чому полягає сутність соціальних технологій?
- 45) Розкрийте зміст основних умов технологізації соціальних процесів.
- 46) В чому проявляється ефективність соціальних технологій?
- 47) Визначення основних правил самоменеджменту та їх зміст.
- 48) Морально-етичні норми соціального менеджера у професійній діяльності
- 49) Розкрийте зміст якостей лідера соціальної організації
- 50) Дайте розгорнуту характеристику основних інструментів соціальної політики
- 51) Розкрийте сутність соціального захисту населення.
- 52) Якими засобами здійснюється регулювання зайнятості населення?
- 53) Дайте характеристику основних шляхів поліпшення охорони здоров'я України
- 54) Роль держави на прикладі боротьби з розповсюдженням коронавірусу COVID-19 в Україні
- 55) Що включає модернізація системи освіти в Україні?

9. Методи навчання

Поєднання лекційних та практичних занять згідно графіку. Розроблено презентації та графічні дані для кращого засвоєння навчальних матеріалів. Зокрема, використання матеріалів університетів США та Західної Європи, отриманих в рамках програм підвищення кваліфікації викладачів (FER, Erasmus). Проведення ділових ігор та кейс-стадіз. Надання інформації з власного практичного досвіду, аналіз діючого законодавства України щодо регулювання соціальних відносин в суспільстві. Додатково самостійне опрацювання індивідуальних завдань.

10 . Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Соціальний менеджмент» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р.

протокол № 10), видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи. Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{НР} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$.

Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа. На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;

- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напрямку підготовки) у

- поточному навчальному році;
- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
 - авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;
 - авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
 - виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	

60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Соціальний менеджмент» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

2. Електронний навчальний курс «Самоменеджмент»:
<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4925>

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). Київ : Університет Україна, 2018. 308 с.
2. Колбіна Л.А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса, 2017. 406 с.
3. Євченко В., Хлопоніна-Гнатенко О. Соціальний менеджмент як технологія ефективного управління. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32, №1. С. 7-13.
4. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Менеджмент соціальної роботи : Теорія і практика. Навчальний посібник. Київ : Каравела, 2018. 296 с.
5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
6. Туленков М.В. Організаційна взаємодія в системах соціального управління (соціологічний аналіз): моногр. Київ: ІПК ДСЗУ, 2015. 222 с.

Додаткова:

1. Березіна С.Б. Сфери та рівні соціальні політики в контексті ризик менеджменту соціальних ризиків. *Інтелект XXI*. 2018. №4. С. 36-40.
2. Ісаченко В.П. Соціальний менеджмент : навчальний посібник. Умань : Візаві, 2018. 202 с.
3. Туленков М.В. Соціологія управління. Соціологія. Загальний курс: підручник. Київ: Каравела, 2011.
4. Менеджмент у соціальній сфері : методичні рекомендації до практичних завдань та плани семінарських занять для студентів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» другого (магістерського) рівня. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 53 с.
5. Главацька О.Л. менеджмент соціальної роботи як різновид соціального управління : курс лекцій. Тернопіль : ТДПУ, 2019. 65 с.
6. Остряніна С.В. Функціональний підхід до соціального управління підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. №3 (1). С. 261-266.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека соціологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.soc.univ.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Ресурсний центр з соціології, Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна. URL: <http://www.sociology.kharkov.ua/> (електронна бібліотека, тексти публікацій, корисні посилання)